

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin häirintää

Hakija

Pohjanmaan merikotkat ry / Tapio Osala

Asia

Lupahakemus pesäkameran asentamiseen sääksen pesälle Kuopioon pesimäkausille 2026–2030.

Hakemus

Hakija on vuodesta 2016 lähtien vastannut laajasta lukurengasprojektista Savossa, jonka tavoitteena on selvittää sääksen pesäpaikkauskollisuutta. Ryhmä vastaa noin 100 sääksireviirin tutkimisesta.

Hakijan tarkoitus on asentaa kameran Iso-Panka-järven rannalla Kilponiemellä Kuopiossa sijaitsevalle sääksen pesälle. Sääksen pesä ei sijaitse luonnonsuojelualueella, Natura 2000 -alueella tai Natura 2000 -alueen välittömässä läheisyydessä.

Kameran avulla kerättävät havainnot ilmoitetaan Luomuksen rengastustoimistolle osana valtakunnallista sääksiprojektia. Kameradata tuottaa monipuolista tutkimustietoa:

- Poikasten iästä siiven mitan ja kuoriutumisajankohdan perusteella
- Rengastettujen lintujen tunnistamisesta metallisten M-renkaiden perusteella
- Pesäpaikkauskollisuudesta, sukupuolten välisistä eroista ja muutosta
- Saaliskaloista ja poikasten lentokyvyn saavuttamisen ajankohdasta

Edellä mainittujen tietojen lisäksi kamera voi antaa tietoa normaalista pesinnästä poikkeavista tapahtumista. Esimerkiksi v. 2017 pesän alta löytyi kuollut aikuinen sääksi. Vuonna 2025 pesässä oli vain yksi poikanen, joka oli heikkokuntoinen ja menehtyi myöhemmin. Samaan aikaan järveltä löytyi uistimeen menehtynyt aikuinen sääksi. Vuonna 2026 hakijaa kiinnostaa se, oliko vuonna 2025 menehtynyt yksilö ko. pesän emo vai palaako kyseinen emo normaalisti pesälle, ja kuinka nopeasti se löytää kumppanin siinä tapauksessa.

Etäohjattava kamera on tarkoitus asentaa hyvissä ajoin ennen sääksien kevätmuuttoa, jotta linnut ehtivät tottua rakenteeseen. Akun lataus tapahtuu maassa olevan aurinkopaneelin avulla. Laitteiden huolto tehdään pesintää mahdollisimman vähän häiriten. Pesällä tuskin tarvitsee käydä pesintäaikana, muuten kuin rengastamassa. Havainnot kirjataan reaaliaikaisesti Google Sheets -verkkosovellukseen. Kamera poistetaan projektin päättyttyä.

Hakijalla on ennestään useita poikkeuslupia (mm. VARELY/6355/2025 ja VARELY/3835/2019) pesäkameroiden asentamiseen sääksen pesille. Näiden tai muidenkaan pesäkameroiden ei ole havaittu vaikuttavan haitallisesti sääksen pesimätuloksiin Suomessa. Kameraseuranta tukee pitkäjänteistä tutkimusta, edistää valtakunnallisen sääksiprojektin tavoitteita ja tuottaa arvokasta aineistoa Luomuksen tietokantaan.

Määräykset, joita hakemus koskee

Sääksi on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämäinkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 73 §:n mukaan maakotkan, merikotkan, kiljukotkan, pikkukiljukotkan tai sääksen pesäpuu, jossa oleva pesä on toistuvasti käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan asentaa kameran sääksen pesälle ja seurata sääksen pesintää alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2030 asti Kilponiemellä Kuopiossa.
- 2 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 3 Kameran asentaminen ja poistaminen tulee tehdä sääksen pesimäkauden 1.4.–15.9. ulkopuolella. Mikäli kuvauksen havaitaan merkittävästi häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä.
- 4 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata niin, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 5 Jos kuvamateriaalia jaetaan julkisesti, tulee sivustolla olla maininta, että pesäkuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa sääkseä koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/6719/2025.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/6719/2025 varustettuna. Raportissa tulee antaa yhteenveto kuvamateriaalista kuten pesintätuloksista ja mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä sekä arvio kuvauksen vaikutuksesta pesivän parin pesintään.
- 10 Hakijan tulee pyydettyäessä luovuttaa kuvamateriaali tai tästä saatu data Lupa- ja valvontavirastolle suojelutarkoitusta varten. Lupa- ja valvontavirasto voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoitukseen. Euroopan lintudirektiivin 10 artikla velvoittaa jäsenvaltioita edistämään lintukantojen tutkimusta.

Sääksen pesinnän kuvaaminen antaa yksityiskohtaista tietoa mm. sääksen pesäpaikkauskollisuudesta, poikasten kehittymisestä, ruokavaliosta, lentokyvyn saavuttamisesta, muutosta sekä mahdollisista pesintään heikentävästi vaikuttavista tekijöistä. Sääksen pesinnän kuvaaminen on osaa laajempaa sääksien

tutkimusprojektia, jonka tietoa esim. Luomus käyttää ja jatkojalostaa tutkimustarkoituksessa.

Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseksi ei ole osoitettavissa. Hakijalla on ennestään laajasti kokemusta sääksen pesinnän kuvaamisesta, joka ei ole aikaisemmin heikentänyt sääksen pesimämenestystä. Kuvaus ei vaikuta heikentävästi sääksen suotuisaan suojelutasoon, sillä kuvauksella ei ole sallittua merkittävästi häiritä pesintää.

Muuta huomioitavaa

Valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto vastaa 1.1.2026 lähtien ELY-keskusten ympäristöön liittyvistä lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävistä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 10, 13

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Kuopion kaupunki kirjaamo@kuopio.fi

SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri pohjois-savo@sll.fi

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry. info@tapiolary.com

Lintuyhdistys Kuikka ry. hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/6719/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/6719/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 21.11.2025 13:51

Esittelijä Ramstedt Robin 21.11.2025 13:41

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.